

PRT 403 Geç Asur-Geç Babil Arkeolojisi

9. Esarhadon ve Assurbanipal Dönemi. (Siyasi tarih, kabartma sanatı ve diğeri sanat eserleri)

Assurbanipal, J.Reade, 2001, Őek.91

ESARHADDON / Ařur-aha-iddin (680-669)

Babası Senharip ölünce 680 yılında tahta geçiyor. Tahta geçer geçmez saray huzurunu bozanları cezalandırıyor. İçte huzuru sağlayınca Babil'e el atıyor. Babil'de ki Bit Yakin kabilesinin yarattığı sorunları çözümler ve Babil'i yeniden inşa eder. Tanrı heykellerini yerleştirir. Bu arada İran'da karışıklıklar baş göstermiştir. Özellikle Kimmerler büyük bir güç temsil etmektedir. Kimmerler 679'da Kuzeyde (Klikya) ortaya çıkarlar ve Asur'u tehdit ederler. Gerek kimmerlerin, gerekse İskitlerin tehditleri sonucu kral, kızını İskit Prensi Bartatuaya verir(674-673) ve bölgede bir süre istikrarı sağlamış olur. 676'da Filistin ve Suriye'de ki huzursuzlukları bastırır. Esarhaddon döneminin önemli askeri seferlerinden biri de Mısır seferidir. Assur orduları ilk kez Mısır kentlerini yağmalamaya başlar. Babil kronolojisine göre kral, 674'de Mısır'a sefer yapar ve Assur ordusu yenilir. 671'de Mısır'a tekrar bir sefer yapar ve Mısır Firavunu Taharka'yı yener, başkent Memfis 'i ele geçirir. Böylelikle İmparatorluk en geniş sınırlarına ulaşmış olur. Esarhaddon Mısır'ı vergiye bağlar. Buradan alınan ganimetleri de Babil'in imar ve inşasında kullanılır. Daha sonra Mısır'ın tekrar isyan ettiğini görüyoruz. 669'da Mısır'a tekrar sefer yaparken kral ölür. Assurhaddon ölünce ülke karışır. Kralın oğlu Asurbanipal başa geçer(668-627). Yazıtlara göre Kralın Ninive'de oturduğu ve bir takım inşa faaliyetleri bilinmekle birlikte sanatına dair bilgilerimiz eksiktir.

Esarhadon Steli

F. Von Luschan, 1893, lev. I.

Stel, 671 yılında Zincirli Kent kapısına dikilmiştir. Kralın önünde diz çökmüş ve bağlı iki kişi (tutsak krallar), Mısır Firavunu Taharka ve Tyroslu Ba'lu dur.

F. Von Luschan, 1893, lev. III.

Stelin yan yüzlerindeki veliaht
prenslər

Tilbarsip Steli (Esarhadon)

Thureau-Dangin ,F.
Dunand,M. 1936,
lev.XII

Tranche gauche

Face

Tranche droite

Esarhadon'un taş prizması, Oates,J.,1979,no.80

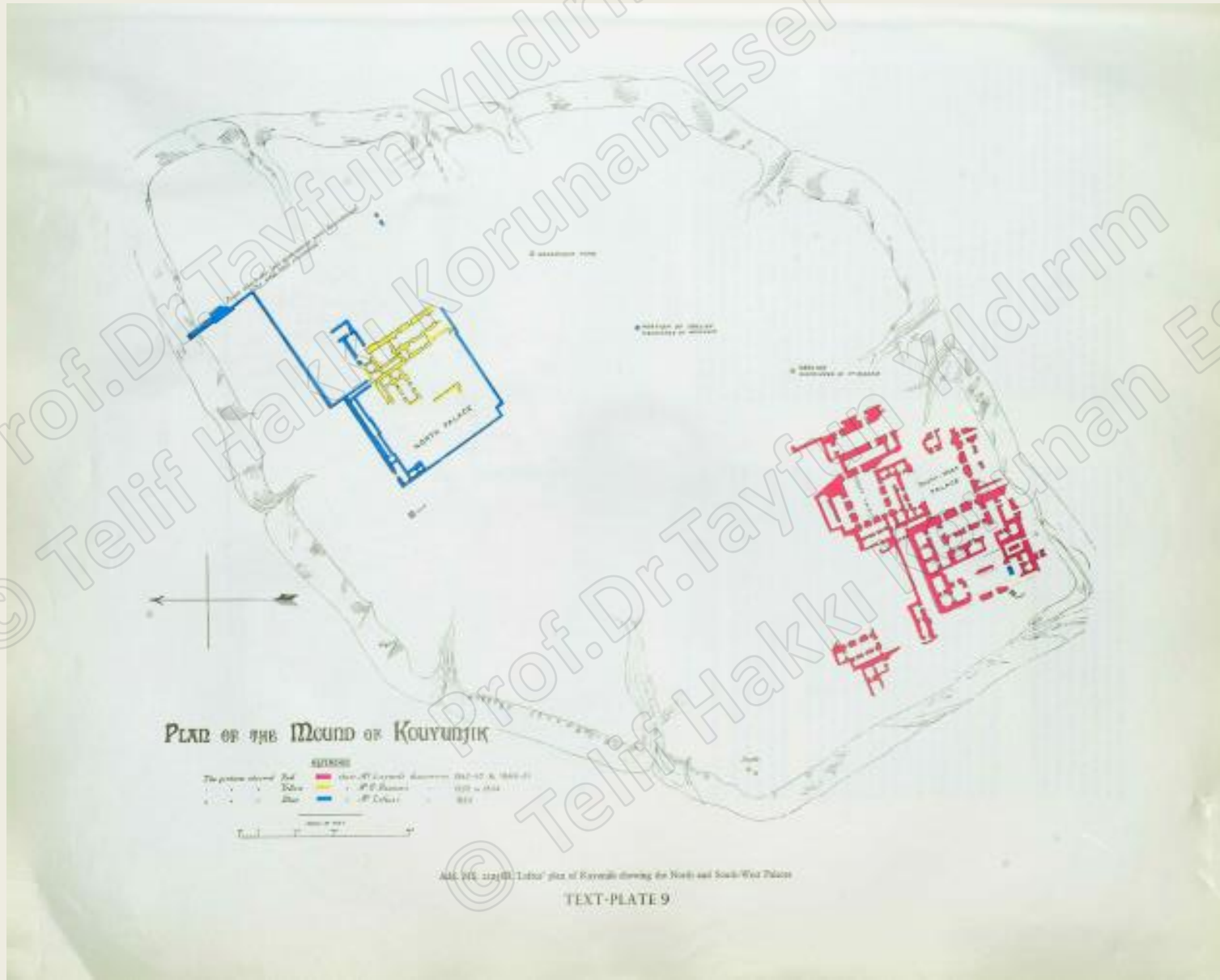
ASURBANİPAL, Aššur-bani-apli (668-627)

Asurbanipal, Assur İmparatorluğu'nun son güçlü kralıdır. Babası Esarhadon'un ölümü üzerine tahta çıkan kral, öncelikle Mısır'daki ayaklanmayı bastırır ve Memphis dışında yenilen kral Taharka, Teb'in güneyine kaçar. Asurbanipal'in kendisi Ninive'de kalmıştır. Özel ulaklarıyla ordusuna, Taharka'ya karşı yürüme emri verir. Assur ordusu önce bölgedeki ayaklanmayı bastırır. Vasal yöneticileri Ninive'ye getirterek onları cezalandırır. Taharka 664'te ölür ve yerine yeğeni (Tantamoni) kral olur ve Mısır'ı işgal eder. Memphiste'ki Assur garnizonuna doğru ilerler. Bu haberi alan Assurbanipal, Mısır'a yeni bir ordu gönderir ve kral Memphis'i ele geçirir. Teb'i yağmalar ve birçok ganimetle Ninive'ye döner. Bu dönemde Assur imparatorluğu en geniş sınırlarına ulaşır. Ancak huzursuzluklar devam eder. Özellikle kuzey sınırlarındaki huzursuzluk artar. Kimmer ve İskitler nedeniyle kuzeyle ilişkiler sarsılmıştır. Bu arada Anadolu'da Friglerin çökmesiyle Batı Anadolu'da Lidya güç olmuştur. Kimmerler Frigleri ortadan kaldırmış ve batıyı tehdit etmektedir. Lidya kralı Gyges, bu tehdit karşısında Assur'dan yardım istemiştir. Ancak Asurla arada büyük mesafe mevcuttur. Bu arada Assur'un güneydoğu sınırında Elam, Kaldelilerle birleşiyor ve Assur'a karşı ayaklanıyorlar. Elam'ın başında kral Teumman vardır. Assurbanipal ayaklanmayı bastırır ve Elam kralı öldürülür (653).

Asurbanipal, bu arada kardeşinin (Şamaş-şum-ukin)'in ayaklanmasıyla uğraşır. Ayaklanma bastırılır. Asur kralı tekrar Elam'a yönelir Elam ikinci kez Asur tarafından susturulur ve Susa işgal edilir, yağmalanır. Bu askeri başarılar göz önüne alındığında kralın savaş yeteneklerinin üstün olduğu anlaşılmaktadır. Asurbanipal, şölen ve gösterişli törenlere de çok düşkün bir kraldır. Aynı zamanda ava da düşkündür. Ninive'de avcılık oyunları ve şölenler düzenlemiştir. Bu dönemde Asur sanatı son derece gelişmiştir. Asurbanipal, ilim ve kültüre de çok düşkün bir kraldır. Dil, sanat ve ilim yeteneği vardır. Bununla övünüyor. Ayrıca Ninive'de muazzam bir kütüphane kuruyor (Bugünkü kütüphanenin öncüsü).

Asurbanipal döneminin son 12 yılı hakkında kesin bilgiler yoktur. Kralın 627'de öldüğü hesaplanmıştır. Bundan sonra Assur'da düşüş başlar. Kralın oğullarının tahta çıktığı bilinmektedir. Bu arada Babil büyük bir siyasi güç haline gelir. Medlerde ayrı bir gücü oluşturmaktadır. Asur devleti 610 yılında Med ve Babil birliği tarafından tarihten silinir.

Ninive Kuzey Sarayı (Barnett,R.D.1976, Pl.9)

Ninive Kuzey Sarayı (Barnett,R.D.1976, Pl.V, VI)

THE KING IN HIS CHARIOT IN THE ENCLOSURE

THE KING'S HORSES BROUGHT TO BE HARNESSSED

THE CITIZENS OF NINEVEH CLIMBING A WOODED HILL TO WATCH THE HUNT

THE WALL OF GUARDS

THE ROYAL LION HUNT (continued)

Ninive Kuzey Sarayı (Barnett,R.D.1976, Pl.VII)

British Museum, London

PLATE VII

BM 123456

HUNSMEN AND MASTIFFS

DYING LIONS AND A LIONESSE

THE ROYAL LION HUNT (continued)

Ninive Kuzey Sarayı (Barnett, R.D. 1976, Pl. VIII)

Yıldırım
an Eser

0000 K. (North Star Wall)
PLATE 11-12

00 12000-0

THE ROYAL LION HUNT (continued)

Ninive Kuzey Sarayı (Barnett, R.D. 1976, Pl. IX)

BRONZE Third Assyrian Wall

SLAB 11 (continued)

SLAB 12 (continued)

BR. 11299

BR. 11301

BRONZE Third Assyrian Wall

SLAB 13 (continued)

(CORNER OF SLAB)

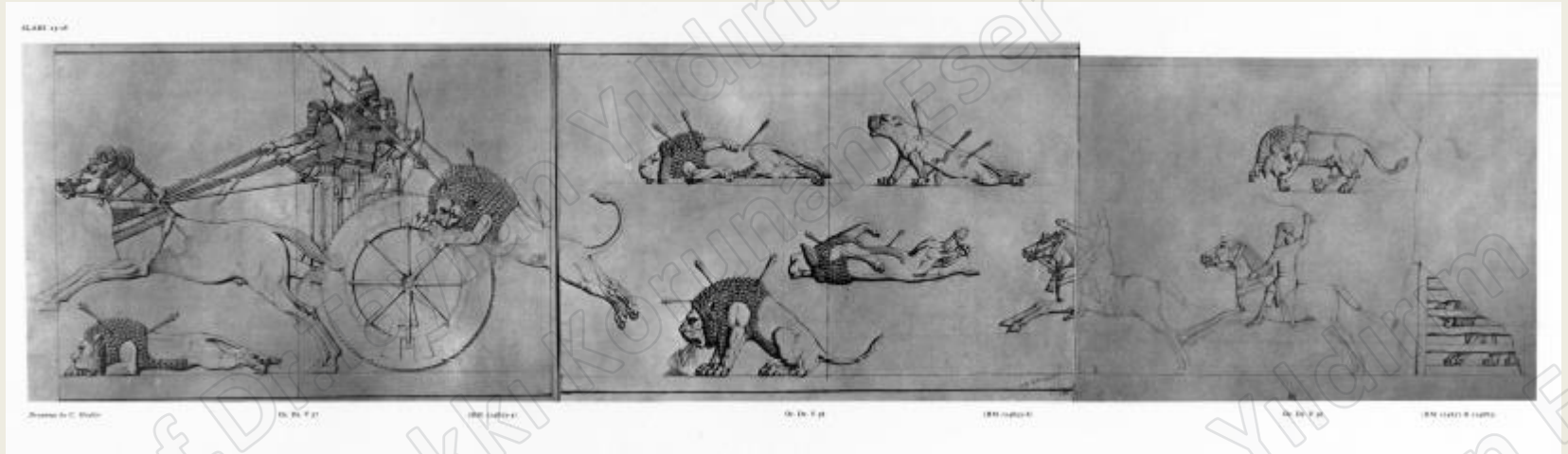
BR. 11302-11

LION RELEASED FROM A CAGE

THE WALL OF GUARDS

THE ROYAL LION HUNT (continued)

Ninive Kuzey Sarayı (Barnett,R.D.1976, Pl.X, XI)

Ninive Kuzey Sarayı (Barnett,R.D.1976, Pl.XII)

8006 C. (Main West Wall)

11.11.11

BM 101000

© Temel Yildirim

Ninive Kuzey Sarayı (Barnett,R.D.1976, Pl.XIII)

BM 10001

BM 10002

BM 10003

THE ROYAL LION HUNT (concluded)

Pro
© Telif Hakkı

Ninive Kuzey Sarayı (Barnett,R.D.1976, Pl.XIV)

Ninive Kuzey Sarayı (Barnett,R.D.1976, Pl.XV)

Ninive Kuzey Sarayı (Barnett,R.D.1976, Pl.XVI)

BM 1000-1000

10) THE KING CONDUCTS THE ASSAULT OF THE ELAMITE CITY OF HAMANU

11) THE KING RECEIVES PRISONERS FROM ANOTHER CITY

Ninive Kuzey Sarayı (Barnett,R.D.1976, Pl.XVII)

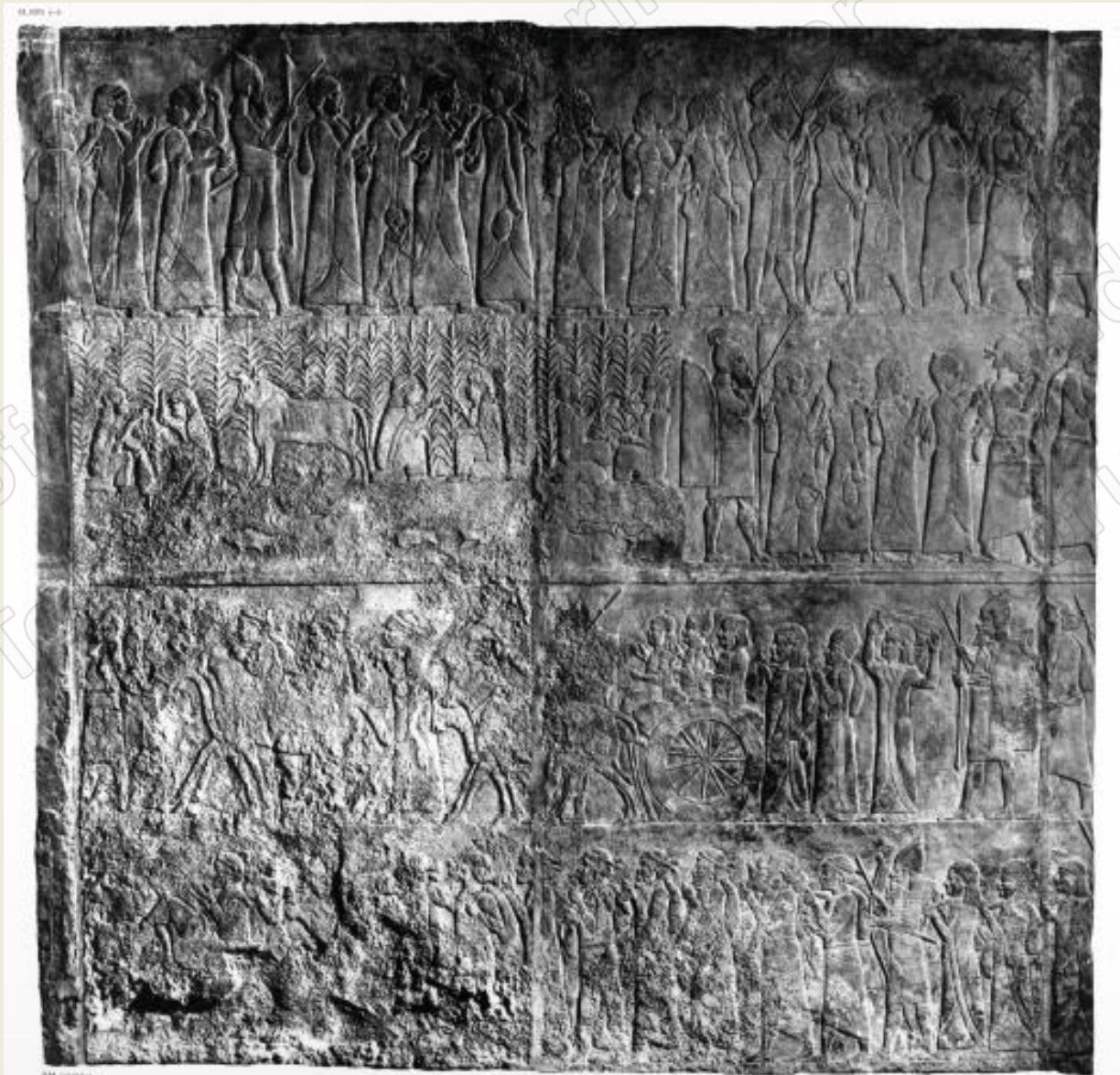
ROOM 7 (continued), North East Wall
1976, p. 12

(a) THE ASSAULT OF HAMANU AND THE EXODUS OF PRISONERS; ELAMITES HIDING IN THE MARSHES

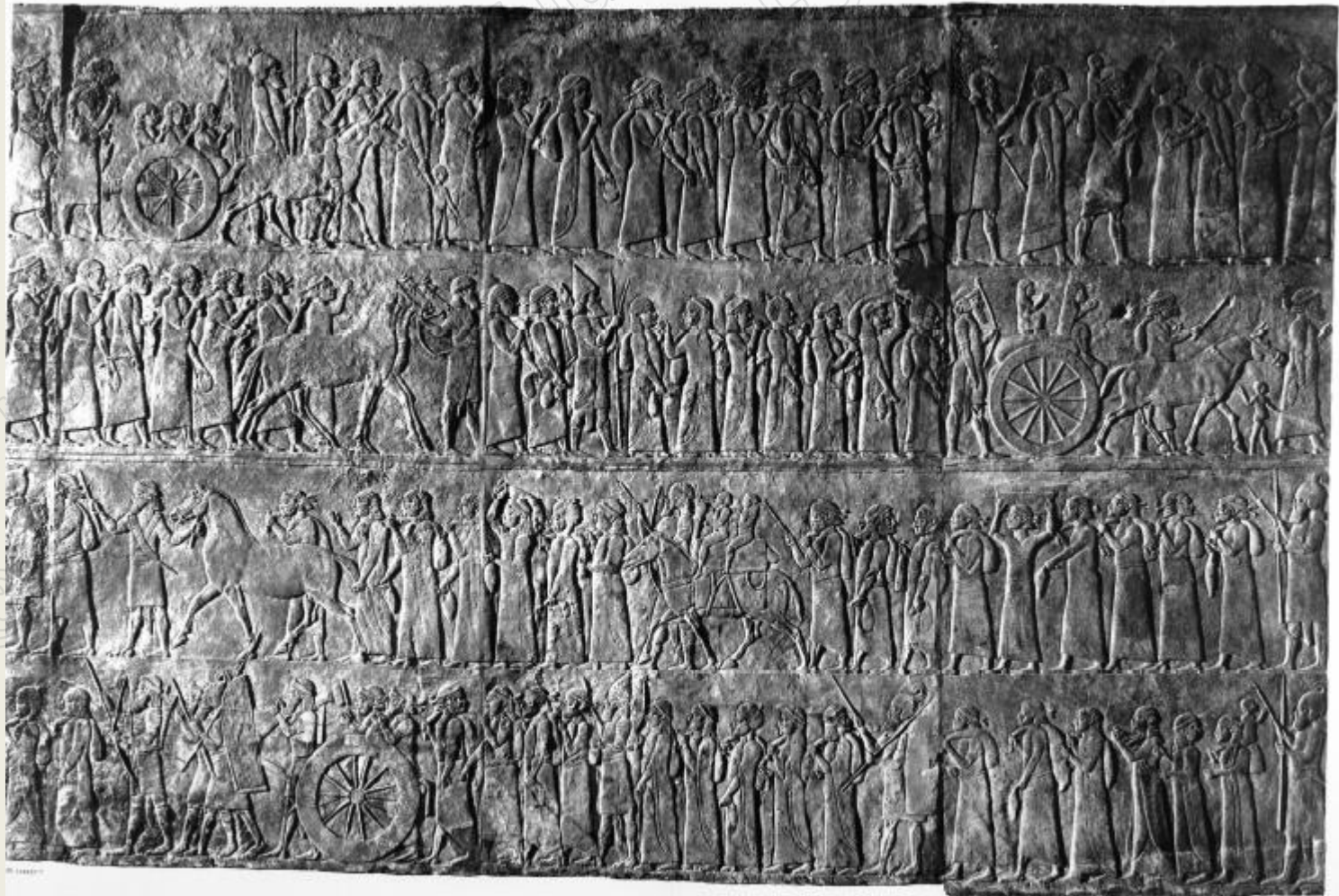
(b) COUNTING OF PRISONERS AND BOOTY

Ninive Kuzey Sarayı (Barnett, R.D. 1976,
Pl. XVIII)

(a) THE EXODUS OF PRISONERS; ELAMITE WOMEN HIDING IN THE MARSHES
(b) THE PRISONERS MARCHED AWAY

Ninive Kuzey Sarayı (Barnett,R.D.1976, Pl.XIX)

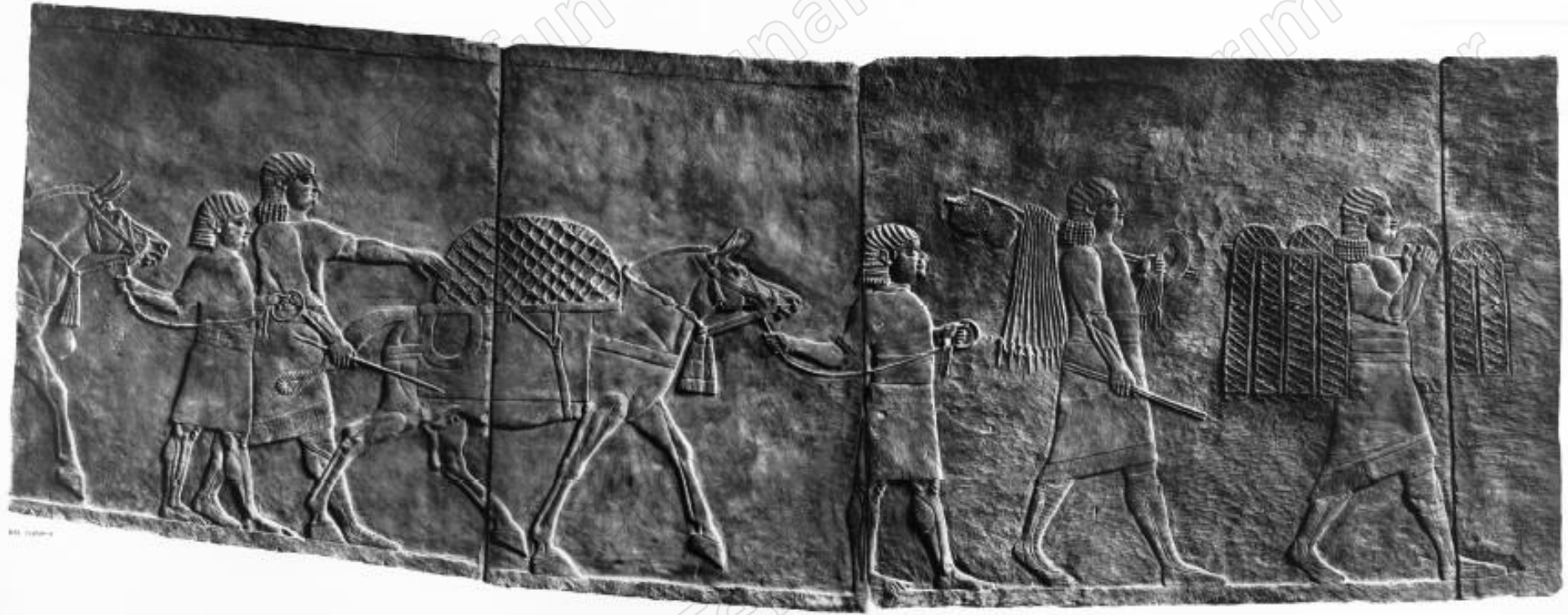

HAMANU: THE EXODUS OF PRISONERS

Ninive Kuzey Sarayı (Barnett,R.D.1976, Pl.XXXV)

Ninive Kuzey Sarayı (Barnett,R.D.1976, Pl.XLI)

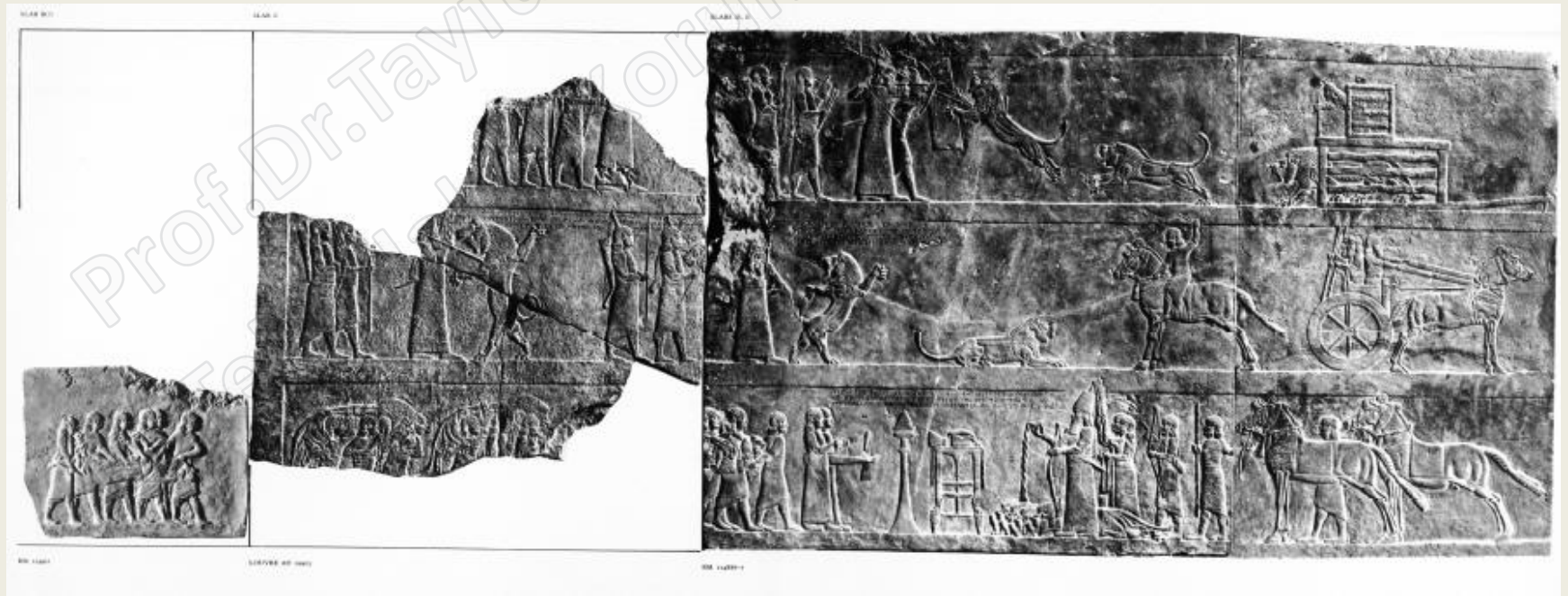
ATTENDANTS WITH MULES BRINGING NETS AND STAKES

Ninive Kuzey Sarayı (Barnett, R.D. 1976, Pl.L)

ENLARGED VIEW OF SLABS 16, 14-15 (See Plate XLIX)

Ninive Kuzey Sarayı (Barnett,R.D.1976, Pl.LVII)

Ninive Kuzey Sarayı (Barnett,R.D.1976, Pl.LXV)

ASHURBANIPAL BANQUETING WITH HIS QUEEN
(ENLARGED VIEW OF SLABS B-C, Plate LXIII)